

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: Järrestad Adress: Tullöveruppsyningsman
 Socken: SIMRISHAMN Berättat av: Lars Kristiansson Lindgren
 Uppteckningsår: 1941 Född år 1872 i Gladsax

Adress: Prästgatan 6, Simrishamn. Födelsedag: 19/8

Smuggling.	s. 1.
Strandningar.	s. 2.
Ålgillen; ha förekommit i Kivik och Sandhammaren.	s. 3.
Picka ägg.	s. 4.
Hamnen.	s. 5.
Majstång, - och spelemän.	s. 6.
Ljusinbrinningsfesten okänd.	s. 7.
Julen.	s. 7.
Jordbruk i Simrishamn	s. 8.
Vårfrudagen.	s. 9.
Slå katten ur tunnan.	s. 9.
Pingst.	s. 9.
Mårten.	s. 10.
Sjömanskrogar.	s. 11.

ACC. N.R.

M. 7634:1

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Melin
 Härad: Järrestad Adress:
 Socken: Simrishamn Berättat av: Lindgren
 Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Smuggling.

-Det smugglades friskt förr i tiden här i Simrishamn. Jag har varit tullöveruppsyningsman och skulle kunnat berätta ett och annat om det. Det mesta smuggelgodset kom via Bornholm, och det var framför allt sidena, som fiskebåtarna förde i land bakom tullmännens rygg. Skillingetrakten och Örnahusen var platser där smugglarna trivdes bäst, och sedan kördes varorna in med häst och vagn till Simrishamn. Det var stadens storhandlare som stod i spetsen för dessa smugglingar. I huset som nu innehaves av Eilertsson har t.ex. en gång funnits ett riktigt inmurat smuggelrum. Storhandlarna stod som sagt i spetsen, och fiskarna utförde smugglingen. Här var sådana handelshus som Sjögren, Björkegren och Dahlgrens, och alla dessa hade sitt finger med i spelet. Tyvärr voro tullarna nog också dem behjälpliga ibland. Över själva hamnen smugglades det framför allt in brännvin. Tyskarnas PEJ d.v.s. närmast en liter köptes i Bornholm för 18 öre. Det var danskt brännvin. Det smugglades brännvin för eget behov. Det var blekingefiskarna som här stodo i spetsen. Några större partier i brännvin, som sedan såldes förekom inte på den tiden. Det är först under senare år, då brännvinssmugglingen bedrivits i stor skala av estniska smugglare. Blekingefiskarna gick ju ofta över ända till Bornholm för att fiska lax, och när de vände tillbaka, stoppade de gärna några dunkar brännvin i båten. Ena kvällen satte de sina garn och sedan smet de in till Bornholm för att göra sina uppköp. Även nu ligger här fiskare från Bleking, men de stanna nu en hel vecka. På den tiden då de smugglade brännvin, fiskades mycket lax av blekingefiskarna. Här låg ibland hundratals öppna båtar med segel. Än i dag fiskas litet lax om våren men inte alls i samma skala som förr.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7634:2.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Järrestad Adress:
Söcken: Simrishamn Berättat av: Lindgren
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Strandningar.

-Befolkningen här brukade ofta vilseleda sjöfararna. Det påstods t.ex. att befolkningen vid Sandhammaren brukade gå med irrbloss, så att skutorna strandade. Det sades också, att befolkningen överföll och mördade besättningen. De hade ju på den tiden frakterna med sig, och de stora kassaskriben, som fartygen hade med sig, voro åtråvärda saker. Stålhammar i Ystad hade mest med sådana strandningar att göra, och han var så beryktad, att sjöfolk brukade säga:
-Vi frukat mer Stålhammaren än Sandhammaren. Än i dag stå en mängd skutor som vrak vid Sandhammaren.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M. 7634:3

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Järrestad Adress:
Socken:- Simrishamn Berättat av: Lindgren
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ålgillen

ha förekommit i KIVIK och SANDHAMMAREN, men några dylika ha aldrig förekommit i själva Simrishamn det jag vet om. Ålagillena voro storslagna fester i sitt slag. De tog de största ålarna, vilka koktes utan att flås, och sedan tog de 2-3 supar till varje ålbit. Det kunde därför gå åt 4-5 liter brännvin på en gång när de var några stycken. Det var bara männen som samlades till ålagillen. Kvinnorna voro helt utestängda. Det var fiskare och fiskhandlare med vänner, inte några andra. Ålagillena firades i mitten av november men inte på någon bestämd dag. Det serverades då kokt ål men också lua-rökad ål. Fiskhandlare Lundquist är som vi vet specialist på rökt ål. Här i Simrishamn har det rökats mycket ål, även om det inte fiskats någon. Fiskhandlarna ha nämligen köpt från andra håll, men staden har likväl utgjort ett ålacentrum.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

No. 7634:4

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin

Härad: Järrestad Adress:

Socken: Simrishamn Berättat av: Lindgren

Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Picka ägg.

-Hundratal s människor samlades kl. 4-5 på morgonen på påskdagen. Det var liv och rörelse vid dessa äggbataljer. Slogs bägge kanterna på ägget sönder, var det motpartens ägg. Många gick omkring och sålde ägg. De fick 20/tjugo/ öre tjoget för färgade ägg. I regel var det fiskare och de gamle lotsarna som voro de drivande krafterna vid dessa äggpickningar. Lotsen M a J m r o s var själen i pickningarna under många år. En annan kategori brukade rulla ägg vid backen där fyren står, men det var mest yngre folk som roade sig med det. I äggpickningen deltog framför allt de vuxna.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7634:5

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Järrestad Adress: _____
Socken: Simrishamn Berättat av: Lindgren
Uppteckningsår: 1941 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hamnen.

-År 1872 gick sjön upp och rev i sönder hamnen, varvid två ångbåtar blevo förstörda. 1906 hade vi också en sådan storm, men se'n fick vi innerhamnen byggd, och den blev färdig 1910. Vid stormen 1872 åstadkoms en förfärlig skadegörelse. Mellan Skillinge och Gislöv-Hammår gick sjön upp och tog med sig ett par stora hus. Likaså i Brantevik.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. Ma. 7634:6.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Järrestad Adress:
Socken: Simrishamn Berättat av: Lindgren
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Majstång och spelemän.

-Majstång ha vi alltid haft på Södra Planteringen, och under senare år ha vi också haft i Folkets Park och mitt för Simrishamns mekaniska verkstad. Att man haft några majstänger på gårdarna i äldsta tid, känner jag inte till, men tidigare hade de alltid en majstång på gräsplanen vid Skansen. Vad musiken beträffar, så exekverades den ofta av tyska och italienska spelemän, som gick omkring. Några inhemska skickliga spelmän ha vi aldrig varit begåvade med här i Simrishamn, men det gick många tyska omkring, som trakterade sina instrument synnerligen väl.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R.

M. 7634:7

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Järrestad Adress:
-Söcken:- S i m r i s h a m n Berättat av: Lindgren
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ljusinbringningsfesten

känner jag inte alls till.

✓ Julen.

Julgran förekom inte i äldsta tid hemma i mitt hem. Inte heller delades det ut några julklappar, åtminstone inte i de fattigare hemmen. Jag kom ut och vaktade när jag var nio år. Det arbetet varade från april till november månad. På det stället där jag var fick jag äta med när det var jul. Tredje dag jul gick jag hem och hade med mig en brödkakak av varje slag, en bit lammkött, en bit svinkött. Drängarna fick också sådan julmat. Det kallades för "julamat".

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7634: 8.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Järrestad Adress:
Socken: Simrishamn Berättat av: Lindgren
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jordbruk i Simrishamn.

-De stora köpmännen hade stora jordar och höll kor, hästar och lantbruk. Här var mycket införsel av råg och havre i staden då. Det riades havre. De satte fyr på svavel och havren rökades, varefter den exporterades till England. Havren trampades också. Barn och kvinnor gick i havren och trampade i köpmanshusen.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR.

M. 7634:9

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
 Härad: Järrestad Adress:
 Socken: Simrishamn Berättat av: Lindgren
 Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Vårfrudagen.

-Tredje torsdagen i Tor spelade en viss roll här nere. På Stenshuvud brändes då alltid tjärtunnor, och så sa' man "Lampedallan/en trästock, dock ej utsirad som lampan stod på/ut och me' aftonsmaten in", Belysningen förr var det ju si och så med. När det skulle vara riktigt högtidligt, köptes ett par stearinljus, och så stöptes pråsor, som sattes fast med tummen. Den första gången vi fick en fotogenlampa med glas till tyckte vi att det var en riktig lyx som gjorde sitt inträde i vårt hem.

✓ Slå katten ur tunnan

har jag inte varit med om, men det brukades mycket på landsbygden här omkring. Drängar hade det som sin specialitet.

✓ Pingst.

-Några utflykter företogs ofta vid pingst. Folk reste då till skogs och hade mat med sig. Färden ställdes till Kulla, Gyllebo, Karakås och Stenshuvud.

H. C. 14

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

M 7634:10.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Järrestad Adress:
Socken: Simrishamn Berättat av: Lindgren
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Mårten.

-De rika hade alltid gås vid Mårten. Gås förekom alltid i lantbrukarhemmen. De fattiga hade potatisgröt. Hemma hos oss hade vi sålunda alltid potatisgröt, och på senare år avlöstes denna rätt hos oss av lutfisk och risgröt. På fisklägena ha de byahorn som de än i dag blåser i, men vilken roll åldergillena spela kan jag inte säga.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 7634 : 11.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Walter Welin
Härad: Järrestad Adress:
-Socken: Simrishamn Berättat av: Lindgren
Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sjömanskrogar

voro "Klämman" i Sveas byggnad samt "Begravningen" på Storgatan i Stadshotellets källare, Nu är densénare belagd med militär. En sup kostade 10 öre på den tiden.

Skriv endast på denna sida!